

**Кыргыз Республикасынын Билим
берүү жана илим министрлигинин
№ _____ буйругуна тиркеме**

« __ » _____ 2021 ж.

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**

ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК СТАНДАРТЫ

**Багыты: 550300 ФИЛОЛОГИЯЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ
Квалификациясы: Бакалавр**

БИШКЕК 2021

1. Жалпы жоболор

1.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн 550300 – Филологиялык билим берүү багыты боюнча Мамлекеттик стандарты, Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан бекитилген билим берүү жөнүндө аныктаган тартиптерге, ченем - укуктук актыларга ылайык, Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы жооптуу мамлекеттик органы тарабынан иштелип чыкты.

Бул Мамлекеттик стандарт бакалаврларды даярдоо боюнча жогорку кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу баардык ЖОЖдорго менчиктин формасына, кайсы ведомостого таандык экендигине карабастан, сөзсүз аткарууга милдеттүү болуп эсептелет.

1.2. Терминдер, аныктамалар, белгилөөлөр, кыскартуулар.

Бул жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында терминдер жана аныктамалар Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамына жана мыйзамда белгиленген тартипте күчүнө кирген жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасы тарабынан кабыл алынган эл аралык келишимдерге ылайык колдонулат:

негизги билим берүү программасы – максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, мазмунду жана даярдоонун тиешелүү багыттары боюнча билим берүү процессин ишке ашырууну иреттөөчү окуу-усулдук документтердин жыйындысы;

даярдоонун багыты – фундаменталдык даярдоонун жалпылыгынын негизинде интеграциялануучу түрдүү профилдеги жогорку кесиптик билимдүү кадрларды (бакалавр, магистр жана адистер) даярдоо үчүн билим берүү программаларынын жыйындысы;

модуль – окутуунун, тарбиялоонун көрсөтүлгөн максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу дисциплинасынын бир бөлүгү;

профиль – негизги билим берүү программасынын белгилүү бир түргө багытталуусу жана (же) кесиптик ишмердиктин объектиси.

компетенция – белгилүү бир чөйрөдө эффективдүү, жемиштүү иштөөсү үчүн зарыл болгон окуучунун (студенттин) билим алуу даярдыгына алдын ала коюлган коомдук талап (норма);

бакалавр – магистратурага кирүүгө жана кесиптик ишти жүзөгө ашырууга укук берген жогорку кесиптик билимдин квалификация деңгээли;

магистр – аспирантурага жана (же) негизги докторантурага (PhD / профиль боюнча) окууга кабыл алуу жана кесиптик ишти жүзөгө ашырууга укук берген жогорку кесиптик билимдин квалификация деңгээли;

чегерим бирдик (кредит) – негизги кесиптик билим берүү программасынын сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү;

окутуунун натыйжалары – негизги билим берүү программасы / модулу боюнча окуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар;

жалпы илимий компетенциялар – кесиптик ишмердиктин бардык (же көпчүлүк) түрлөрү үчүн жалпы деп саналган мүнөздөмөлөр: окууга, анализге, синтезге жөндөм ж.б.;

инструменталдык компетенциялар төмөнкү нерселерди камтыйт – когнитивдик жөндөмдөр, түшүнүү жана идеялар менен ой жүгүртүүлөрдү колдонуу жөндөмү; методологиялык жөндөмдөр, айдана-чөйрөнү түшүнүү жана башкаруу, убакытты уюштура билүү, окутуу стратегияларын тизмектөө, чечимдерди кабыл алуу жана көйгөйлөрдү чечүү жөндөмдөрү; технологиялык билгичтиктер, техниканы колдонуу менен байланышкан билгичтиктер, компьютердик билимдер жана маалыматтык башкаруу жөндөмдөрү; лингвистикалык билгичтиктер, коммуникативдик компетенциялар;

коомдук-личносттук жана жалпы маданий компетенциялар – сын ой жүгүртүү жана өзүн-өзү сындай билүү жөндөмү, сезимдерди билдирүү жана мамиле түзүү билгичтиктери менен байланышкан жеке жөндөмдөр, ошондой эле коомдук өз ара аракеттешүү жана кызматташуу процесстери, топтордо иштөө, коомдук жана этикалык милдеттемелерди алуу билгичтиктери менен байланышкан коомдук билимдер;

кесиптик стандарт – кесиптик ишмердиктин белгилүү бир түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды аныктаган жана кызматкердин ал ишмердик түрүнүн кандай экендигине карабай каалаган уюмда өзүнүн штаттык ордун укуктук жактан ээлөөгө татыктуу болууга милдеттүү болгон сапаттык деңгээлди сүрөттөй турган негизги документ.

1.2.2. Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөндөгү кыскартуулар колдонулат:

МББС - мамлекеттик билим берүү стандарты

ЖКББ - жогорку кесиптик билим берүү

НББП - негизги билим берүү программасы

ОМБ - окуу-методикалык бирикме

НББП ОСЦ - негизги билим берүү программасынын окуу сабактарынын цикли

КЧКЕС - Кредиттерди чогултуунун жана которуунун европалык системасы

ЖК - жалпы компетенциялар (инструменталдык, системалуу, межличносттук)

КК - кесиптик компетенциялар

КЛЖМК - коомдук-личносттук жана жалпы маданий компетенциялар.

2. КОЛДОНУУ ТАРМАГЫ

2.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары - ЖКББ МББС) бакалаврларды даярдоо багыты боюнча негизги билим берүү программаларын ишке ашыруудагы милдеттүү ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысы жана **550300 Филологиялык билим берүү** багыты боюнча уюштуруучулук-усулдук документтерди иштеп чыгуу, лицензиясы же Кыргыз Республикасынын аймагында мамлекеттик аккредитациясы (аттестациясы) бар, бардык жогорку кесиптик билим берүүчү билим берүү мекемелеринин (мындан ары - ЖОЖдор), уюштуруучулук-укуктук формаларына карабастан жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын өздөштүрүү сапатын баалоо үчүн негиз болуп эсептелет.

2.2. 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча ушул ЖКББ МББСын негизги пайдалануучулар төмөнкүлөр:

– ЖОЖдордун администрациясы жана илимий-педагогикалык курамы (профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер) – өздөрүнүн ЖОЖдорунда негизги кесиптик билим берүү программаларын илимдин, техниканын жана коомдук чөйрөнүн жетишкендиктерин эсепке алуу менен иштеп чыгууга, аны натыйжалуу ишке киргизүүгө жана жаңылоого жооптуулар;

– ЖОЖдун даярдоонун ушул багыты боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашырууга жооптуу студенттери;

– тийиштүү кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

– билим берүү чөйрөсүндө тийиштүү мамлекеттик органдын тапшыруусу боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-усулдук бирикмелер жана кеңештер;

– жогорку кесиптик билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу аткаруу

бийлигинин мамлекеттик органдары;

– жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндө аттестацияны, аккредитацияны жана сапатка көзөмөлдү ишке ашыруучу, жогорку кесиптик билим берүү системасындагы мыйзамдардын сакталышын камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары.

2.3. Абитуриенттердин даярдыгынын деңгээлине талаптар

2.3.1. «Бакалавр» – жалпы орто билим же кесиптик орто (же кесиптик жогорку) билим – квалификациясы ыйгарылып жогорку кесиптик билим алууга талапкер абитуриенттин билим деңгээли.

2.3.2. Абитуриент жалпы орто билим же кесиптик орто (же кесиптик жогорку) билим тууралуу мамлекеттик үлгүдөгү документке ээ болууга тийиш.

3. ДАЯРДООНУН БАГЫТТАРЫНЫН ЖАЛПЫ МҮНӨЗДӨМӨСҮ

3.1. Кыргыз Республикасында **550300 Филологиялык билим берүү** багыты боюнча төмөнкүлөр ишке ашырылат:

- бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББП;
- магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББП.

Бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны толугу менен өздөштүргөн жана белгиленген тартипте мамлекеттик жыйынтык аттестациясынан ийгиликтүү өткөн ЖОЖдордун бүтүрүүчүлөрүнө «бакалавр» квалификациясын ыйгаруу менен жогорку билим тууралуу диплом берилет.

Магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББПны толугу менен өздөштүргөн жана белгиленген тартипте мамлекеттик жыйынтык аттестациясынан ийгиликтүү өткөн ЖОЖдордун бүтүрүүчүлөрүнө «магистр» квалификациясын ыйгаруу менен жогорку билим тууралуу диплом берилет.

3.2. Күндүзгү окуу формасындагы жалпы орто же кесиптик орто билим базасында **550300 Филологиялык билим берүү** багыты боюнча бакалаврларды даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 4 жылды түзөт.

Күндүзгү сырттан окуу (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча бакалаврларды даярдоодо, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалышкан учурда ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн мөөнөттөрү ЖОЖ тарабынан күндүзгү окуу формасындагы өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу алты айдан бир жылга чейин узартылат.

Тийиштүү профиль боюнча орто кесиптик билимге же жогорку кесиптик билимге ээ адамдарга бакалаврды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны тездетилген программалар боюнча өздөштүрүүгө укук берилет. Тездетилген программаларды ишке ашыруудагы окуу мөөнөтү студенттин башка окуу программасы боюнча орто кесиптик билим жана (же) жогорку билим алууда өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналары (модулдары) жана (же) өзүнчө практикалары боюнча окуу жыйынтыктарын жарым-жартылай же толук кайра аттестациялоо (кайра зачет коюу) боюнча аныкталат.

Орто кесиптик билим профилинин жогорку кесиптик билим профилине шайкештиги ЖОЖ тарабынан өзүнчө аныкталат.

Тездетилген программаларды ишке ашыруунун чегинде күндүзгү окуу формасы боюнча орто кесиптик билим берүү базасында бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн мөөнөттөрү 3төн кем эмес жылды камтыйт.

Жекече окутуу планы боюнча окутууда, билим алуунун формаларына карабастан, окуу мөөнөтү ЖОЖ тарабынан өз алдынча белгиленет.

Сак-саламаттыгы жагынан мүмкүнчүлүгү чектелүү адамдарды жекече окутуу планы боюнча окутууда ЖОЖ мөөнөттү билим алуунун тийиштүү формалары үчүн бекитилген мөөнөткө салыштырмалуу узартып койгонго укуктуу.

Бакалаврларды жана магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет.

3.3. Бакалаврларды даярдоодогу ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу 240тан кем эмес кредитке барабар.

Күндүзгү окуу формасы боюнча окуу жылындагы ЖКББ НББПнын эмгек сыйымдуулугу 60тан кем эмес кредитке барабар.

Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрден түзүлгөн учурда).

Бир кредит (чегерим бирдик) студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичинде аудиториялык, өз алдынча иштер жана аттестациянын бардык түрлөрү бар).

Күндүзгү-сырткы (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча негизги билим берүү программасынын, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалышкан жана дистанттык билим берүү технологиялары пайдаланылган учурдагы эмгек сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 48ден кем эмес кредитти түзөт.

3.4. Инсанды окутуу жана тарбиялоо чөйрөсүндө **550300 Филологиялык билим берүү** даярдоо багыты боюнча ЖКББ НББПнын максаттары

3.4.1. Окутуу чөйрөсүндө **550300 Филологиялык билим берүү** даярдоо багыты боюнча ЖКББ НББПнын максаты болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- филологиялык билим берүү жаатында кесиптик милдеттерди чече алган жана тандап алган ишмердиктин чөйрөсүндө ийгиликтүү иштеген, эмгек рыногунда социалдык ыкчамдыкка жана туруктуулукка түрткү берүүчү универсалдык, кесиптик жана атайын компетенцияларга ээ болгон педагогду даярдоо;

3.4.2. Инсанды тарбиялоо чөйрөсүндө **550300 Филологиялык билим берүү** даярдоо багыты боюнча ЖКББ НББПнын максаты болуп студенттердин коомдук-личносттук сапаттарын: максатка умтулуусун, уюшкандыгын, жоопкерчилигин, жарандык сапаттарын, коммуникативдүүлүгүн, толеранттуулугун, үзгүлтүксүз окуу жана өзүн-өзү өнүктүрүүнүн чегинде кесиптик жактан өзүн реализациялоого жана өркүндөтүүгө умтулуусун ж.б. өстүрүү, жалпы маданиятын жогорулатуу ж.б. болуп саналат.

3.5. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердик чөйрөсү.

Бүтүрүүчүлөрдү кесиптик ишинин **550300 Филологиялык билим берүү** багыты боюнча чөйрөсү төмөнкүлөрдү өзүнө камтыйт: билим берүү, коомдук жана илимий чөйрө.

Бүтүрүүчүлөр кесиптик ишмердигин башка тармактарда жана (же) кесиптик ишмердик чөйрөлөрүндө алардын билиминин жана алган компетенцияларынын деңгээли кызматкердин квалификациясынын талаптарына туура келген шартта гана ишке ашыра алышат.

3.6. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери

550300 Филологиялык билим берүү багытынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери төмөнкүлөр: билим берүү процесси, билим берүү чөйрөсү, окуучулардын ишмердүүлүгү жана жеке педагогикалык ишмердүүлүк.

3.7. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

- педагогикалык;
- уюштуруу-башкаруучулук;
- кесиптик өнүгүү.

Бүтүрүүчү даярдалып жаткан кесиптик ишмердүүлүктүн айкын түрлөрү жогорку окуу жайы жана иш берүүчү кызыктар тараптар менен бирдикте иштелип чыккан билим берүү программасынын мазмунун аныкташы керек.

3.8. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин милдеттери

550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча бакалаврдын кесиптик

ишмердигинин милдеттери: окуу-педагогикалык, маданий-өнүктүрүүчүлүк, илимий-методикалык жана изилдөөчүлүк.

Педагогикалык ишмердик чөйрөсүндө:

- Айлана-чөйрө жөнүндөгү илимий билимдердин системасын колдонуу, ар түрдүү көз караштарды, маданий ар түрдүүлүктү кабылдоо, туруктуу өнүгүү концепцияларын билүү жана түшүнүү;
- Окуу процессин окуучулардын заманбап, илимий негизделген окуу технологиялары боюнча талаптарына, жетишкендиктерине ылайык пландаштыруу жана ишке ашыруу;
- Окуучулардын жетишкендигин баалоонун ар түрдүү аспаптарын жана критерийлерин (рефераттык маалыматтар, баяндамалар, тезистер, эссе, портфолио, кейс-стади ж.б.) колдонуу;
- Окуу программасын өз алдынча тандоо, ага карата дидактикалык материалдарды иргөө, иштеп чыгуу жана окуу процессинде педагогикалык рефлексиянын негизинде колдонуу;
- Окуучулардын демократиялык коомдо жашоо үчүн зарыл баалуулук багыттарын: жарандык жана патриоттук ишенимдерин, толеранттуулугун, маданий көп түрдүүлүгүн, коомдук укуктарын, инклюзияны кабылдоосун калыптандыруу;
- Предмет (предметтер) боюнча окуу сааттарын теманын бөтөнчөлүгүн, программанын бөлүмдөрүн эске алуу менен жана окуу планына ылайык пландаштыруу.

Уюштуруу-башкаруучулук ишмердик чөйрөсүндө:

- Кесиптик ишмердикти жүзөгө ашырууда укуктук-ченемдик билимдерди колдонуу жана этикалык принциптерди кармануу;
- Кесиптик ишмердикти жүзөгө ашырууда туруктуу өнүгүү принциптерин эске алуу, билим берүү процессинде окуучулардын ден соолугун жана өмүр коопсуздугун коргоо;
- Кесиптик ишмердиктеги милдеттерди чечүү үчүн коомдук жана билим берүү мекемелеринин, балдар жамааты менен ата-энелердин ортосундагы карым-катышты уюштуруу;
- Педагогикалык процесске катышкан бардык субъектилердин ортосунда позитивдүү жана конструктивдүү инсан аралык мамилени уюштуруу.

Кесиптик өнүгүү чөйрөсүндө:

- Ишмердүүлүккө кесиптик ой жүгүртүү (рефлексия);
- Кесиптик ой жүгүртүүнүн негизинде өзүн-өзү өнүктүрүү боюнча милдеттерди коюу;
- Кесиптик өзүн-өзү өнүктүрүүнү жана личносттук өсүштү ишке ашыруу, мындан аркы билим берүү траекториясын жана кесиптик өсүштү долбоорлоо.

4. НББПны ИШКЕ АШЫРУУНУН ШАРТТАРЫНА КАРАТА ЖАЛПЫ ТАЛАПТАР

4.1. ЖОЖдун НББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттерине коюлган жалпы талаптар

4.1.1. ЖОЖдор даярдоонун багыты боюнча негизги билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. НББП Кыргыз Республикасынын даярдоо багыттары боюнча эмгек рыногунун керектөөлөрүн эсепке алуу менен тийиштүү мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыгат.

ЖОЖдор НББПны илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана коомдук чөйрөнүн өнүгүүсүн эсепке алып, ЖОЖдо билим берүүнүн сапатынын кепилдигин камсыз кылуу боюнча төмөндөгүлөрдө камтылган сунуш-көрсөтмөлөрдү кармануу менен жыл сайын жаңылап турууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуу;
- билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен кайра карап чыгуу, мониторинг жүргүзүү;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана билгичтиктеринин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү процедураларын иштеп чыгуу;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуу, аларды колдонуунун натыйжалуулугун, мунун ичинде окуп жаткандарды сурап билүү жолу менен дагы, көзөмөлдөө;

- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү мекемелери менен катар коюп салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү изилдөөнү үзгүлтүксүз жүргүзүү;

- өз ишмердүүлүгүнүн жыйынтыктары, пландар жана инновациялар тууралуу маалыматты коомчулукка жеткирүү.

4.1.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын күндөгү жана аралык баалоо, жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын камтышы керек. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү алардын жекече жетишкендиктери тийиштүү НББПнын ортоңку же түпкү талаптарга ылайык келгидей аттестациялоо үчүн билимдерди, билгичтиктерди жана ээ болгон компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, текшерүү иштерин, тесттерди ж.б. камтый турган баалоо каражаттарынын базасы түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базасын ЖОЖ иштеп чыгат жана бекитет.

Бүтүрүүчү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана структурасына коюлган талаптар ЖОЖдордун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациядан өткөрүү жөнүндөгү Жобону эсепке алуу менен ЖОЖ тарабынан аныкталат.

4.1.3. НББПны иштеп чыгууда бүтүрүүчүлөрдүн коомдук-личносттук компетенцияларын (мисалы, коомдук өз ара аракеттешүү, өзүн-өзү уюштуруу жана башкаруу, системалык-ишмердик мүнөз компетенциялары) калыптандыруудагы ЖОЖдун мүмкүнчүлүктөрү аныкталууга тийиш. ЖОЖ өзүндө социалдык-маданий чөйрөнү түзүп калыптандырууга, инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл шарттарды түзүүгө милдеттүү.

ЖОЖ окуу процессинин коомдук-тарбиялык компонентин, анын ичинде студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүсүн, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, студенттик илимий коомдордун ишине катышуусун жөндөмдөштүрүүгө тийиш.

4.1.4. ЖОЖдун НББПсы студент ар бир ОСнын вариативдик бөлүгүнүн үчтөн биринен кем эмес көлөмүн тандагыдай кылып түзүлүшү керек. Дисциплиналарды студенттин тандоосу боюнча түзүүнүн ирээтин ЖОЖдун окумуштуулар кеңеши аныктайт.

4.1.5. ЖОЖ студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

4.1.6. ЖОЖ НББПны түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттүүлүктөрү менен тааныштырууга, студенттер тандап алган окуу сабактары алар үчүн милдеттүү болуп эсептелинээрин, ал эми алардын суммалык эмгек сыйымдуулугу окуу мерчеминде каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө милдеттүү.

4.2. Студенттин НББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.

4.2.1. Студенттер НББПда алдын ала каралып студенттин тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу көлөмүнүн чегинде белгилүү бир дисциплиналарды тандоого укуктуу.

4.2.2. Студент өзүнүн жеке билим траекториясын түзүүдө дисциплиналарды тандоо жана алардын болочок адистигине таасири жөнүндө кеп-кеңеш алууга укуктуу.

4.2.3. НББПны өздөштүрүүдө натыйжалуулукка жетишүү максатында СИЖМКны

өнүктүрүү бөлүгүндө студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катыша алат.

4.2.4. Студенттер ЖОЖдун НББПсында алдын ала каралган бардык тапшырмаларды аныкталып белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

4.3. Студенттин окуу жүгүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен, жумасына 45 саатты түзөт.

Жумасына аудиториялык сабактардын күндүзгү окуу формасындагы көлөмүн ЖКББнын деңгээлин жана даярдоонун багытынын бөтөнчөлүгүн эсепке алуу менен, ар бир окуу сабагын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35%дык чегинде МББС аныктайт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча ишке бөлүнгөн сааттардын ичинде ошол дисциплина боюнча экзаменге (модулга) даярданыш керек болгон убакыт дагы камтылат.

4.4. Күндүзгү (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан аз болбошу керек.

4.5. Сырттан окуу формасында студенттин окутуучу менен сабак окуу мүмкүнчүлүгү жылына 160 сааттан аз эмес көлөмдө камсыз кылынууга тийиш.

4.6. Окуу жылындагы каникулдук убакыттын жалпы көлөмү 7-10 жумадан кем эмес, мунун ичинде кыш мезгилиндегиси 2 жумадан кем эмес, болушу керек.

5. БАКАЛАВРЛАРДЫ ДАЯРДООНУН НББПсына карата ТАЛАПТАР

5.1. Бакалаврды даярдоонун НББПсын өздөштүрүүнүн натыйжаларына карата талаптар

Даярдоонун **550300 Филологиялык билим берүү** багыты боюнча “бакалавр” квалификациясы ыйгарылган бүтүрүүчү НББПнын максаттарына жана кесиптик ишмердиктин ЖКББ МББСнын 3.4- жана 3.8-пункттарында көрсөтүлгөн милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болууга тийиш:

а) универсалдык:

– *жалпы илимий (ЖИК):*

ЖИК-1. Бизди курчап турган дүйнө жөнүндөгү илимий билимдерди колдонууга жана ага сын көз менен кароого, турмуш баалуулуктарына, маданиятка багыт алууга, активдүү жарандык позицияга ээ болууга, адамдарды урматтоого жана толеранттуулукка жөндөмдүү болуу;

– *инструменталдык (ИК):*

ИК-1. Мамлекеттик, расмий тилде жана иш, окуу чөйрөсүндөгү чет тилдердин биринде иштиктүү баарлашуу жүргүзүүгө жөндөмдүү болуу;

ИК-2. Иш жана окуу чөйрөсүндөгү татаал маселелерди чечүү үчүн маалыматтык технологияларды колдонуу менен жаңы билимдерди алууга жана колдонууга жөндөмдүү болуу;

ИК-3. Кесиптик ишмердигинде ишкердик билимдерди жана билгичтиктерди колдонууга жөндөмдүү болуу.

– *коомдук-инсандык жана жалпы маданий компетенция (КИЖМК):*

КИЖМК-1. Белгилүү бир адамдардын же топтордун кесиптик ишмердигинде максаттарга жетишүүнү камсыздоого жөндөмдүү болуу.

– *кесиптик (КК):*

КК-1. Кесиптик маселелерди чечүүдө психологиялык-педагогикалык билимди колдоно алат жана кесиптик ишмердүүлүгүндө педагогикалык изилдөөнүн жыйынтыктарын колдонууга жөндөмдүү;

КК-2. Методикалык маселелерди чечүү ыкмаларын (моделдер, методика, окутуунун

технологиялары жана ыкмалары) билет жана окутуунун сапатын баалоо технологияларын колдонууга жөндөмдүү;

КК-3. Окуу процесси үчүн окутуунун инсанга жана туруктуу өнүгүүгө (сергек жашоо, жаратылышты коргоо жана рационалдуу колдонуу, энергоэффективдүүлүк, маданий көп түрдүүлүк, гендер, инклюзия ж.б.) багытталган принциптерине оптималдуу шарт түзүүгө жөндөмдүү;

КК-4. Окутулгандарды социалдаштыруунун ыкмаларын, техникасын, методикасын билет жана окуучулардын кесиптик өзүн-өзү аныктоосу үчүн шарт түзүүгө жөндөмдүү;

КК-5. Туруктуу улуттук баалуулуктардын негизинде окуучуларды руханий-нравалык жактан тарбиялоонун принциптери менен шарттарын түзүүгө жөндөмдүү;

КК-6. Билим берүү жана тарбия маселелери боюнча эксперттик-кеңеш берүүчүлүк иштерге катышууга, инновациялык долбоорлорго катышууга, ошондой эле учурдагы коомдук-маданий параметрлерди эске алуу менен долбоорлорду иштеп чыгууга жөндөмдүү;

КК-7. Окуу программаларын өз алдынча тандай билет, аларга дидактикалык материалдарды ылайыктайт жана педагогикалык рефлексиянын негизинде окуу процессине адаптациялангандан кийин аларды колдоно алат;

КК-8. Программалардын темалары менен бөлүмдөрүнүн бөтөнчөлүгүн эске алуу менен жана окуу планына ылайык предмет (предметтер) боюнча окуу сабактарын пландаштырууга жөндөмдүү;

КК-9. Интерактивдүү формаларды жана окутуу усулдарын колдонуу менен педагогикалык ишмердикти жүзөгө ашырууга жөндөмдүү;

КК-10. Окуучулардын ар кандай чөйрөдөгү (акыл, коомдук, моралдык ж.б.) өнүгүү деңгээлин аныктай алат жана ага жараша ар түрдүү терс таасирлерге (зомбулук, ичимдик жана баңги заттарын колдонуу ж.б.) жол бербөө үчүн алдын алуу иштерин жүргүзүүгө жөндөмдүү;

КК-11. Интеграцияланган жалпы жана кесиптик билимдердин, анын ичинде иш жана окуу чөйрөсүндөгү теориялар менен принциптерди сын ой жүгүртүү менен түшүнүүнү камтыган билимдердин кеңири диапозонуна ээ;

КК-12. Өзү үйрөнгөн тилинин адабияты жөнүндө анын тарыхый өнүгүү жана азыркы абалында билимдерге ээ;

КК-13. Үйрөнүлгөн тилдеги оозеки жана жазуу кебин кабылдоо, түшүнүү, ошондой эле көп кырдуу анализдөө билгичтиктерине ээ;

КК-14. Тексттердин ар түрдүү типтерин жана түрлөрүн чечмелөө, иштеп чыгуу, түзүү жана трансформациялоо, усулдарды, анализ ыкмаларын колдонууга жөндөмдүү;

КК-15. Тексттердин ар түрдүү типтерин лингвистикалык (адабият таануучулук дагы) көз карашта өз алдынча анализдөөгө, чечмелөөгө жөндөмдүү;

КК-16. Үйрөнүлгөн тилде тилдин социомаданий өзгөчөлүктөрүнө ылайык оозеки жана жазуу түрүндө баарлашуу стратегияларын түзүүгө жөндөмдүү;

КК-17. Тилге жана адабиятка интеграциялап окутуу усулдарын колдонууга жөндөмдүү;

КК-18. Жүргүзүлгөн кесиптик рефлексиянын негизинде жеке өнүгүү боюнча милдеттерди кое алат.

Бакалаврды даярдоо үчүн билим берүү программаларын иштеп чыгууда бардык универсалдык компетенциялар, ошондой эле кесиптик ишмердиктин бул программа багытталган кесиптик компетенциялары дагы, программанын окутуунун жыйынтыктары талап кылган тобуна кирет. Даярдоо процессинде окуучу аны даярдоонун белгилүү бир профилине байланышкан башка (атайын кесиптик) компетенцияларын алса болот.

Профиль 5тен кем эмес аталыштагы кошумча атайын кесиптик компетенциялар менен жана ЖОЖ тарабынан өзүнчө аныкталат. Профилдердин тизмеси ОМБда бекитилет.

Кошумча компетенциялардын тизмеси квалификациялардын улуттук рамкасынын, квалификациялар менен кесиптик стандарттардын (эгер болсо) тармактык / сектордук чектеринин негизинде аныкталат.

5.2. 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча бакалаврларды даярдоонун НББПнын түзүмүнө талаптар

Бакалаврларды даярдоонун НББП төмөндөгү окуу циклдерин үйрөнүүнү караштырат (таблица):

550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча бакалаврларды даярдоонун НББП тармагы

1-таблица

Бакалаврларды даярдоонун НББП тармагы		Бакалаврларды даярдоонун НББП жана анын блокторунун кредиттер ирээтиндеги көлөмү
1-блок	Дисциплиналар	
	Гуманитардык, коомдук жана экономикалык цикл Математикалык жана табигый цикл Кесиптик цикл	20-35 сан ОМБ тарабынан аныкталат 15-20 сан ОМБ тарабынан аныкталат 140-160 сан ОМБ тарабынан аныкталат
2-блок	Практика	15-25
2-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу сынак	10-15
Бакалаврларды даярдоонун НББП ЖКББ көлөмү		240

ЖОЖ бакалаврларды даярдоонун НББПсын ЖББСтин талаптарына ылайык иштеп чыгат жана квалификациялардын улуттук рамкасына ылайык билим берүүнүн жыйынтыктарына жетишүү жоопкерчилигин алып жүрөт.

Бакалаврларды даярдоонун НББПсынын ар бир блогуна тийиштүү дисциплиналардын (модулдардын) жыйындысын жана алардын татаалдыгын ар бир ЖОЖ өз алдынча блок үчүн белгиленген көлөмгө ылайык, аны өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына карата талаптарды эске алып, квалификациялардын улуттук рамкасы тарабынан каралган билим берүү жыйынтыктарынын жыйындысы түрүндө иштеп чыгат.

5.2.1. Бакалаврларды даярдоонун НББПсы төмөнкүлөрдү:

- Тизмеси жана татаалдыгы Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү мамлекеттик тиешелүү орган тарабынан аныкталган гуманитардык, коомдук жана экономикалык циклдердеги милдеттүү дисциплиналарды;

- 360 сааттан кем эмес көлөмдөгү, өздөштүрүү үчүн милдеттүү деп саналган, бирок кредиттерге которулбаган жана бакалаврларды даярдоонун НББПнын көлөмүнө кирбеген дене тарбия жана спорт боюнча дисциплиналарды – жүзөгө ашырууну камсыздоого тийиш.

5.2.2. «Практика» деген 2-блок тааныштыруу (адаптациялык-педагогикалык) жана педагогикалык (кесиптик-базалык, кесиптик-профилдик, квалификация алдындагы) практикаларды камтыйт.

ЖОЖ практиканын бир же бир нече түрүн тандоого, ошондой эле белгиленген кредиттердин чегинде практиканын кошумча тибин киргизүүгө укуктуу.

5.2.3. «Мамлекеттик жыйынтыктоочу сынак» деген 3-блок мамлекеттик сынак тапшырууну, ага чейинки даярдыкты, бүтүрүүчү квалификациялык иштерди аткарууну жана коргоону (эгерде ЖОЖ бүтүрүүчү квалификациялык ишти жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактын тутумуна киргизген болсо) камтыйт.

5.2.4. Бакалаврларды даярдоонун НББПсынын чегинде милдеттүү жана элективдик бөлүктөр аныкталат.

Бакалаврларды даярдоонун НББПсынын милдеттүү бөлүгүнө квалификациялардын улуттук чегинин деңгээлдерин эске алуу менен жалпы илимий, универсалдык, коомдук-личносттук, жалпы маданий жана кесиптик компетенциялардын калыптанышын камсыздай турган дисциплиналар жана практикалар тиешелүү.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эске албаганда, милдеттүү бөлүктүн көлөмү бакалаврларды даярдоонун НББПсынын жалпы көлөмүнүн 50дөн көп эмес %ын түзүүгө тийиш.

Бакалаврларды даярдоонун НББПсынын элективдик бөлүгүндө студенттер тиешелүү багыт боюнча дисциплиналарды тандай алышат, ошондой эле бакалаврларды даярдоонун НББПсынын башка багыттарынын дисциплиналарынан дагы тандоого болот.

5.2.5. Бакалаврларды даярдоонун НББПсы боюнча ЖОЖ сак-саламаттыгы жагынан мүмкүнчүлүгү чектелген адамдарга (өздөрүнүн арызы боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүнүн өзгөчөлүктөрүн эске алып окуганга, жана, зарылдыгына жараша, НББПдан тышкары, сак-саламаттыгы боюнча окууга каршы жактарын караштырып, ал адамдардын өнүгүүсүнүн жана коомдук адаптациясынын бузулушун коррекциялоону камсыздаганга мүмкүнчүлүк бериши керек.

5.3. Бакалаврлардын негизги окуу программаларын ишке ашыруу шарттарына коюлуучу талаптар

5.3.1. Окуу процессин кадрлар менен камсыздоо

Бакалавриаттын негизги окуу программаларын ишке ашыруу окутулуучу дисциплиналар боюнча базалык билими бар, илимий даражага ээ болгон жана тиешелүү чөйрөдө ишмердик тажрыйбасын топтогон жана үзгүлтүксүз илимий жана илимий-методикалык ишмердикте эмгектенген кадрлар аркылуу камсыздалуусу милдеттүү.

Кесиптик циклдин окутуучулары, эрежеге ылайык, магистр, илимдин кандидаты, илимдин доктору эрежелерине ээ жана (же) тиешелүү кесиптик чөйрөдө ишмердик тажрыйбасына ээ болууга тийиш.

Илимдин доктору же илимдин кандидаты илимий даражасына ээ окутуучулар тарабынан окулган дисциплиналардын, лекциялардын үлүшү дисциплиналардын жалпы санынын 40% дан аз эмес бөлүгүн түзүүгө тийиш.

Илимий даражага жана /же илимий наамга ээ окутуучулардын жалпы санынын 10%га чейинкиси бул багыт (профиль) боюнча жетекчи кызматтарда эң кийинки 10 жылдык практикалык эмгек стажына ээ окутуучулар же алдыңкы адистер тарабынан алмаштырылса болот.

5.3.2. Окуу процессин окуу-методикалык жана маалыматтык жактан камсыздоо

НББП окуу-методикалык документтер жана НББПнын бардык окуу модулдарынын материалдары менен камсыздалуусу зарыл.

НББПнын ишке ашырылышы ар бир студенттин бирдиктүү базага жана негизги окуу программаларынын модулдарынын тизмесине шайкеш келген китепканалык фондуга кирүүсү аркылуу камсыздалышы керек. Өз алдынча окуп жаткандардын электрондук окутуу платформасына жана Интернет тармагына кирүүсү камсыздалат.

НББП боюнча ар бир окуп жаткан талапкер жалпы билим берүү программасына кирген кесиптик циклдеги ар бир дисциплина боюнча бирден кем эмес

окуу-методикалык басылма жана (же) электрондук басылма менен камсыздалышы керек.

Китепканалык фонд бардык циклдердин базалык бөлүгүндөгү акыркы 10 жыл ичинде жарык көргөн негизги окуу адабияттарынын басылма же электрондук түрдөгү үлгүлөрүнөн турушу керек.

Окуу китептеринен тышкары кошумча адабияттардын фонду өз ичине расмий, справкалык-библиографиялык, атайын мезгилдик басылмаларды камтыганы максатка ылайык.

Электрондук-китепканалык система ар бир студенттин Интернет тармагына кошулууга мүмкүнчүлүгү болгон өлкөнүн бардык аймагына жекече түрдө кирүүсүн камсыздоосу да зарыл. Окууга тартылгандар үчүн заманбап кесиптик маалымат базаларына, маалымат сурап-билүү жана изилдөө системаларына да кирүү мүмкүндүгү болушу керек.

5.3. Окуу процессин материалдык-техникалык жактан камсыздоо

Бакалаврларды даярдоо боюнча негизги окуу программаларын ишке ашыруучу жогорку окуу жайы ЖОЖдун окуу планында каралган дисциплиналар жана дисциплиналар аралык даярдоо боюнча студенттердин практикалык жана илимий изилдөө иштерин жүргүзүүнү камсыз кылган жана учурдагы санитардык жана өрт коопсуздугунун нормаларына эрежелерине жооп берген материалдык-техникалык базага ээ болуусу керек.

Бакалаврларды даярдоо программаларын ишке ашыруу негизги материалдык зарыл болгон материалдык-техникалык камсыздоо тизмесин камтыйт:

1. Мультимедиялык демонстрациялык комплекстер менен жабдылган окуу аудиториялары
2. Интернет тармагына чыгуу мүмкүндүгү бар компьютердик класстар
3. Тиешелүү профиль боюнча жабдылган атайын кабинеттер
4. Окуу-методикалык кабинеттер
5. Спорттук машыгуу залдары жана атайын сабактарды өткөрүүгө ылайыкташтырылган (ишке ашырылуучу профилге жооп берген) аудиториялар.

Электрондук басылмаларды пайдалануу мезгилинде ЖОЖ ар бир студентти өз алдынча окуу мезгилинде компьютердик класстардан программасына жооп берүүчү дисциплиналардын көлөмүнө ылайык жумушчу орун менен камсыздашы керек.

5.3.4. Бүтүрүүчүлөрдүн даярдык сапатын баалоо

Негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоо окуучулардын жетишүүсүнүн учурдагы, аралык аттестациясын жана бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын камтууга тийиш.

Ар бир дисциплина боюнча учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу баалоонун белгилүү бир формалары жана процедуралары ЖОЖ тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана студенттерге окуунун биринчи айынын ичинде жеткирилет.

Окуучуларды тиешелүү НББПтын мезгилдик талаптарына жеке жетишкендиги жагынан шайкештигин аттестациялоо үчүн (учурдагы, аралык аттестация) типтүү билимдерди, алынган компетенциялардын деңгээлин баалай турган тапшырмаларды, контролдук иштерди, тесттерди, жана текшерүү усулдарын камтыган баалоо каражаттарынын фонду уюшулат.

Окуучулардын учурдагы жана аралык аттестацияларынын программаларын алардын болочок кесиптик ишмердиги менен болушунча жакындатуу үчүн ЖОЖ тарабынан шарттар түзүлүшү керек – мун үчүн белгилүү бир дисциплиналардын окутуучуларынан тышкары тышкы эксперттер ирээтинде сынакка иш берүүчүлөр, аралаш дисциплиналарды окутуучулар ж.б. тартылууга тийиш.

Окуучуларга бүтүндөй окуу процессинин мазмуну, уюштурулушу жана сапаты менен катар айрым окутуучулардын иштерин баалоо мүмкүндүгү берилиши керек.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация бүтүрүүчү классификациялык иштин корголуусун камтыйт. Мамлекеттик сынакты өткөрүүнү ЖОЖ өзү чечет.

Жыйынтыктоочу классификациялык иштин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүлүшүнө, ошондой эле мамлекеттик сынакка (эгер болсо) талаптар ЖОЖ тарабынан аныкталат.

Бул **550300 Филологиялык билим берүү** багыты жогорку кесиптип билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарт – И.Арабаев атындагы КМУнин жогорку окуу жайынын базасында, педагогикалык билим берүү тармагындагы Окуу-усулдук бирикмеси тарабынан иштелип чыккан.

Түзүүчүлөр:

Педагогикалык билим берүү боюнча ОМБнын төрагасы
физ-мат. илимдеринин кандидаты, доцент _____ **Ж.Т. БЕКСУЛТАНОВ**

Педагогикалык билим берүү боюнча ОМБнын
жооптуу катчысы тарых ил. кандидаты, доцент _____ **Р. А. ЗАЙНИЕВ**

Филологиялык билим берүү секциясынын башчысы
филология илимд. доктору, профессор _____ **А.А.ЭГЕМБЕРДИЕВА**

Мамлекеттик тил жана маданият институтунун
директору, филол. ил. кандидаты, профессор _____ **А.О. ДЮШЕМБИЕВА**

Орус тили жана адабияты кафедрасынын башчысы
филология илимд. доктору, профессор _____ **Г.У.СООРОНКУЛОВ**

Англис тилинин теориясы, технологиясы жана
практикасы кафедрасынын профессору,
филология илимдеринин доктору _____ **Ш.К.КАДЫРОВА**

Кыргыз адабияты жана аны окутуунун технологиялары
кафедрасынын улуу окутуучусу _____ **Ф.А.МЫРЗАЕВА**

И.Арабаев атындагы КМУнун окуу башкармалыгынын
окуу - инспекциялык бөлүмүнүн башчысы _____ **К.С.КЫДЫКБАЕВА**

1-тиркеме

Базалык окуу жай катары И.Арабаев атындагы КМУда «Педагогикалык билим берүү» боюнча Окуу-методикалык бирикменин Филологиялык билим берүү багыты боюнча сунуштаган дисциплиналарынын тизмеси, профиль **«Кыргыз тили жана адабияты»**

№	Дисциплиналардын аталышы
1.	Азыркы кыргыз тили
2.	Кыргыз тилинин практикалык курсу
3.	Кыргыз адабиятынын практикалык курсу
4.	Кыргыз фольклорунун жана маданиятын тарыхы
5.	XIX к. чейинки кыргыз адабияты
6.	Азыркы кыргыз адабиятынын тарыхы
7.	Кыргыз диалектологиясы
8.	Түркология
9.	Чыгыш элдер адабияты
10.	Батыш элдер адабияты
11.	Стилистика
12.	Кеп маданияты
13.	Кыргыз тилинин тарыхы
14.	Көркөм окуу
15.	Жалпы тил илими
16.	Адабият теориясы
17.	Адабий сындын тарыхы
18.	Акындар поэзиясы
19.	Түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы
20.	Кыргыз адабий тилинин нормалары
21.	Текстке лингвистикалык анализ
22.	Котормонун теориясы жана практикасы
23.	Тандоо курстары

2-тиркеме

Базалык окуу жай катары И.Арабаев атындагы КМУда «Педагогикалык билим берүү» боюнча Окуу-методикалык бирикменин Филологиялык билим берүү багыты боюнча сунуштаган дисциплиналарынын тизмеси, профиль « **Мамлекеттик тил кыргыз тилинде окутулбаган билим берүү мекемелеринде** »

№	Дисциплиналардын аталышы
1.	Азыркы кыргыз тили
2.	Кыргыз тилинин практикалык курсу
3.	Кыргыз адабиятынын практикалык курсу
4.	Кыргыз фольклорунун жана маданиятын тарыхы
5.	ХІХк. чейинки кыргыз адабияты
6.	Азыркы кыргыз адабиятынын тарыхы
7.	Кыргыз диалектологиясы
8.	Чыгыш элдер адабияты
9.	Батыш элдер адабияты
10.	Стилистика
11.	Кеп маданияты
12.	Кыргыз тилинин тарыхы
13.	Көркөм окуу
14.	Жалпы тил илими
15.	Адабият теориясы
16.	Акындар поэзиясы
17.	Салыштырма типология
18.	Азыркы орус тили
19.	Котормонун теориясы жана практикасы
20.	Тандоо курстары

Базалык окуу жай катары И.Арабаев атындагы КМУда «Педагогикалык билим берүү» боюнча Окуу-методикалык бирикменин Филологиялык билим берүү багыты боюнча сунуштаган дисциплиналарынын тизмеси, профиль **«Орус тили жана адабияты»**

№	Дисциплиналардын аталышы
1.	Орус тилинин практикалык курсу
2.	Оозеки жана жазуу кебин өнүктүрүү
3.	Стилистика жана кеп маданияты
4.	Орус адабий тилинин нормалары
5.	Азыркы орус тили
6.	Салыштырма типология
7.	Кыргыз адабиятынын тарыхы
8.	Текстке филологиялык анализ
9.	Жалпы тил илими
10.	Көркөм окуу
11.	Байыркы орус адабияты
12.	18-к. орус адабиятынын тарыхы
13.	19-к. орус адабиятынын тарыхы
14.	20-, 21-кк. орус адабиятынын тарыхы
15.	Орус адабиятынын практикалык курсу
16.	Орус элдик оозеки чыгармачылыгы
17.	Борбордук Азиянын жана Чыгыштын адабияты
18.	Антикалык адабият, Орто кылымдар, Кайра жаралуу доору
19.	17-21-кк. дүйнөлүк адабияттын тарыхы
20.	Балдар адабияты
21.	Адабият теориясы
22.	Студенттердин өз алдынча иштеринин методологиясы
23.	Тандоо курстары

Базалык окуу жай катары И.Арабаев атындагы КМУда «Педагогикалык билим берүү» боюнча Окуу-методикалык бирикменин Филологиялык билим берүү багыты боюнча сунуштаган дисциплиналарынын тизмеси, профиль «**Чет тили**»

№	Дисциплиналардын аталышы
1	Окутулуп жаткан негизги чет тилинин практикалык курсу
2	Окутулуп жаткан тилдин практикалык грамматикасы
3	Окутулуп жаткан тилдин өлкөсүн таануу
4	Окутулуп жаткан тилдин теориялык фонетикасы
5	Окутулуп жаткан тилдин тарыхы
6	Окутулуп жаткан тилдин лексикологиясы
7	Окутулуп жаткан тилдин стилистикасы
8	Окутулуп жаткан тил менен эне тилдин салыштырма типологиясы
9	Окутулуп жаткан тилдин теориялык грамматикасы
10	Котормонун теориясы жана практикасы
11	Окутулуп жаткан тилдин адабияты
12	Экинчи чет тили
13	Тандоо курстары

Базалык окуу жай катары И.Арабаев атындагы КМУда «Педагогикалык билим берүү» боюнча Окуу-методикалык бирикменин Филологиялык билим берүү багыты боюнча сунуштаган дисциплиналарынын тизмеси, профиль «**Манастаануу**»

№	Дисциплиналардын аталышы
1	«Манас» эпосунун өзөктүк окуялары
2	«Манас» эпосунун изилдөө тарыхы
3	«Манас» эпосундагы философиялык дүйнө тааным
4	«Манас» эпосунун классикалык варианттары
5	«Манас» эпосундагы негизги образдар системасы
6	«Манас» эпосунун лингвистикасы
7	«Манас» эпосундагы этнопедагогика
8	«Манас» эпосундагы этнопсихология
9	«Манас» эпосундагы идеология
10	«Манас» эпосундагы этнография
11	«Манас» эпосунун поэтикасы
12	«Манас» эпосунун текстологиясы
13	Манасчылык өнөр
14	Кыргыз адабиятынын тарыхы
15	Кыргыз адабиятынын теориясы
16	Кыргыз элинин эпикалык поэзиясы
17	Акындар поэзиясы
18	Кыргыз маданиятынын тарыхы
19	Кыргыз таануу
20	Азыркы кыргыз тили
21	Кыргыз диалектологиясы
22	Кыргыз адабий тилинин нормалары
23	Кыргыз тилинин практикалык курсу
24	Чечендик өнөр
25	Түрк тилдүү элдердин руханий маданияты
26	Дүйнөлүк цивилизациялардын тарыхы
27	Дүйнө элдеринин маданияты
28	Дүйнө элдеринин фольклористикасы